

Malá půlroční bilance: Městská knihovna Jičín

Alena Pospíšilová

*„Zaťukej si na čelo, aby Ti to myslelo,
aby bylo pod Zebínem ve dne v noci veselo...“*

1. září 1999 bylo otevřeno v Městské knihovně v Jičíně nové dětské oddělení. O rok dříve se odstěhoval z bývalého Studentského domu, kde knihovna sídlí, poslední nájemník a dům připadl knihovně celý. Krásná budova z roku 1924 nabídla, pokolikáté již ve své pětasedmdesátileté historii, své velkorysé prostory novým uživatelům. Je radostné, že hlavní ideou k postavení domu byla touha vytvořit sociálně kulturní zázemí pro studenty z Jičína a okolí. Nejen studentům, ale i dětem a dospělým slouží dům v Denisově ulici ve stejném duchu i dnes. Prvním krokem v nové koncepci využití a rozšíření služeb knihovny bylo přestěhování dětského oddělení do světlého, prostorného sálu v prvním poschodí. Plány na zařízení byly zpočátku velkolepé. Šikovný student architektury, první kmoťr dětského oddělení Lukáš Bílek, rozvrhl prostor na pracovní a oddechovou část, počítalo se samozřejmě s novým, na zakázku vyrobeným nábytkem, jehož funkčnost by zcela odpovídala potřebám dětských uživatelů od předškolního věku po patnáctileté čtenáře. Do debaty ohledně výzdoby byli zapojeni výtvarníci. Nakonec všechno vyřešily peníze, vlastně jejich nedostatek.

Z příspěvku okresního úřadu se udělalo jen to nejnnutnější, vymalování, nové osvětlení a nová podlahová krytina. A tak došlo na prohledávání sklepa a půdy a znovuožívování věcí starých, mnohdy už i vyřazených. Během posledních čtrnácti prázdninových dnů se stěhovaly regály i knihy, natíralo se a vylepšovalo. Na modře vymalovaný strop přilétli bílí ptáci, umělecky ztvárnění mladou slovenskou výtvarnicí Andreou Jantoškovou, kterou přivedla druhá kmoťrička dětského oddělení, loutkářka Renata Lhotáková.

První zářijová středa byla pro nás nesmírně slavnostní. Sešlo se mnoho významných a zajímavých hostů. Ze všech projevů byla cítit radost, povzbuzení a uznání. Dopolední oficiální program vystřídali již odpoledne první čtenáři. Bylo milé sledovat jejich překvapení z nového prostoru, jejich objevování a nadšení z počítačů, rybiček, různých her a samozřejmě i knížek. Za pár dnů čekala dětské oddělení první zatěžkávací zkouška. V rámci festivalu Jičín město pohádky se konala nejen tradiční knihovnická dílna, ale i řada dalších akcí. V pondělí dopoledne přijely na návštěvu pohádkového města děti z Prahy a postupně se vystřídaly na besedách, odpoledne se zúčastnily jako nadšení diváci a příznivci nás knihovnic pohádkového průvodu. Do toho si vyšlápala paní ředitelka jako pohádková babička, neomylná luštitelka záhad slečna Marplová s lupou, krásná cikánka se svým amantem a trochu rozverná královna Koloběžka, chcete-li Chytrá horákyně na koloběžce. V úterý přijel rozdávat radost dětem pohádkář Jan Havel se svým Ferdou Mravencem. Na odpolední vernisáž Albatrosu, třetího kmoťra nového dětského oddělení, přišly hlavně děti, jejichž obrázky se staly součástí putovní výstavy k 50. výročí založení nakladatelství. Středeční dopoledne patřilo uvítání nové knížky Zbyňka Malinského Kolotoč s labutěmi. Pro autora, pro ilustrátora Vladimíra Komárka i pro knihovnu jako vydavatele je nesmírně potěšující, že ji děti z Turnova a Pardubic posléze označily za svou nejoblíbenější knížku roku 1999 (poděkování za její propagaci patří právě v tomto případě kolegyním Evě Kordové a Bobině Blažkové). Šance pohádky, tak byl nazván odpolední seminář, organizovaný společně s Českou sekcí IBBY a Obcí spisovatelů.

Ve čtvrtek, opět teplý a krásně slunečný den, jsme v Jičíně vítali další milé hosty. Píšu pohádky i básně, je mi těžko, je mi krásně, tak znělo motto knihovnické dílny, na kterou přijížděly počtvrté především knihovnice z dětských oddělení z celé republiky. Pestrý program začal na okresním úřadě setkáním s paní spisovatelkou Marií Kubátovou, knihovnicí Evou Kordovou, sociologem Bohuslavem

Blažkem a dalšími odborníky z oblasti sociální péče. Volný čas dětí a jeho využití bylo hlavním tématem semináře. Po návštěvě tiskařské dílny Guttenberg a redakce Pohádkových novin jsme se již opět v knihovně sešli s jejich šéfredaktorkou Ajkou Pospíšilovou. Večerní program nám poté nabídl zážitky vskutku pohádkové. Na náměstí se sešli rodiče a děti s rozsvícenými lampiony. Cestou světla jsme mohli vyjít na známou Valdickou bránu. Průvod světlušek procházející se svými mihotavými světýlky podlouhým, lemujícím Valdštejnovo náměstím, byl z této výšky impozantní. Ve dne bylo zase celé obkroužené největším leporelem na světě. Tvůrčí psaní v knihovnách bylo hlavním předmětem pátečního pracovního programu. Večer se představil se svým literárním pořadem Literární kroužek, který již deset let pracuje při jičínské knihovně. O organizování literárních soutěží se hovořilo na závěr, v sobotním bloku programu knihovnické dílny. Vedle oficiálního programu se hovořilo a diskutovalo o všem možném knihovnickém. „Děckaři“ se mezi sebou dobře znají. Vědí, kdo je k čemu šikovný, jaké má ke své práci podmínky a čemu se přednostně věnuje. Vzájemně si vyměňují kontakty, nápady a zkušenosti. Knihovnické týdny a dílny, to je vysoce úrodná půda pro pěstování dětského čtenářství. Jedna vyselektovaná rostlinka vzešla i z té poslední jičínské dílny. Vypěstovala ji kreativní Helenka Šlesingerová z Plzně. Zpracovala velice zajímavý projekt, který se stal inspirací pro další směřování a usilování dětských oddělení v celé republice. Pod názvem Kde končí svět (název jedné z povídek z již zmíněné knížky Zbyňka Malinského Kolotoč s labutěmi) zpracovala projekt, do kterého se mohou zapojit všechny knihovny. Je samozřejmé, že se zapojuje i dětské oddělení Městské knihovny v Jičíně. Čtete všichni - vypráví jen někdo je název nesoutěžní přehlídky v umění vyprávět. Máme radost, že se přihlásilo 7 odvážných dětí a dokonce i 3 dospělí. Vypravěčské odpoledne dopadlo dobře. Bylo milé poslouchat trochu nespělé vyprávění přečteného příběhu i docela kurážné vyprávění vlastního zážitku. Naši přehlídku, která proběhla 6. dubna, obohatila profesionální vypravěčka paní Slávka Hubačiková z Vysokého nad Jizerou. Přijela s půvabnou vyprávěnkou paní spisovatelky Marie Kubátové a to, že měla na sobě krásný horácký kroj, umocnilo zážitek z jejího vystoupení. Velice nás těší, že se nápadem k návratu ke kořenům, k vyprávění, nechala inspirovat Eva Kordová z Turnova a také tam proběhne podobná přehlídka. Pokud najdeme odezvu i v jiných místech, těšíme se na uspořádání oblastního kola v rámci podzimního Týdne knihoven 12. října 2000. Třeba se některý z vypravěčů, nositelů staré tradice, objeví v roce 2001 v Praze na celostátním setkání při udělování čestného titulu Rytíř krásného slova.

Listuji dokumentací činnosti za půl roku fungování nového dětského oddělení a mám radost. Knihovna žije. Stálí čtenáři se vrací, noví čtenáři přibývají. Oddělení funguje jako velká rodina. Dva počítače s možností výběru CD-ROM lákají většinu příchozích. Velcí nebo i malí, ale zkušenější, pomáhají při zvládnutí prvních kroků při obsluze počítače, čtenáři si vzájemně pomáhají i při výběru knih. Děti pomáhají při zařazování knih, razítkují a nabízejí se k pomoci i při jiných činnostech. Přílehlá tvůrčí dílna pravidelně ožívá hlásky dětí ze školních družin, v poslední době se zde pravidelně jednou týdně něco tvořivého děje. Zájemci se učili základům vyšívání, háčkování, skládání origami, výrobě náramků přátelství, malovali jsme kamínky i květináče, velkou pozornost jsme věnovali přípravě na Velikonoce. Těším se třeba i na podzimní akci. Pod názvem Naučme se jíst hůlkami si děti vyzkouší, jaké je to jíst jinak než příborem.

Dalo by se psát o dalších pořadech, akcích a zajímavých setkáních, o povznášející i docela únavné každodenní práci s dětmi. Na návštěvu naší knihovny jsem vás v úvodu pozvala upravenými verši básníka Jiřího Žáčka. Ať je nám všem veselo a nikdy nám neschází humor. Jak píše Miroslav Horníček: „Humor je něco jako hudební sluch. Buď ho člověk má, nebo nemá. A když ho má, tak zorným úhlem tohoto smyslu vidí všechno.“